

REHBERLİK ve PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK BİRİMİ HİZMETLERİ ve ÇALIŞMA İLKELERİ

Psikolojik Danışma ve Rehberlik nedir, ne değildir?

- Kişiyi öğüt vermek, onun adına karar vermek ve sorunlarını çözmek değildir. Kişinin değişik seçenekleri görmesi, bunlardan kendisine en uygun olanını seçebilmesi, karar verebilmesi için onu bilgilendirmek, kendine ve çevresine karşı farkındalığını artırmaktır.
- Rehberlik anlayışında bireye acımak, onu kayırmak, her sıkıntıya düştüğünde kanat germek yoktur. Birey güçlü ve değerli bir varlıktır. Rehberliğin yardımıyla sahip olduğu gücü kullanmayı ve geliştirmeyi öğrenir.
- Bireyin sadece duygusal yanıyla değil, sosyal, zihinsel, fiziksel gelişimiyle de ilgilenir.
- Bilgi öğretme amaçlı değildir. Bireye verilecek bilgi, sorun çözümünde bir kaynağa işaret etmekten öteye geçmez. Rehberlik yardımının merkezi bireyin kendisidir.
- Bir disiplin görevi değildir; rehberlik yargılamaz ve ceza vermez.

Psikolojik Danışma ve Rehberlik İlkeleri

İşbirliği: Rehberlik hizmetleri, rehberlik servisinin önderliğinde, okulda öğrenci ile ilişkili tüm kişilerin işbirliğiyle gerçekleştirilebilir.

Gizlilik: Psikolojik danışman, danışanla görüşmesinin gizliliğini korumakla yükümlüdür. Gizlilik ilke olmakla beraber, sınırları da vardır. Bu sınırlar meslek etiği kurallarında belirtilmiştir.

Tarafsızlık: Danışman, danışana gerekli durumlarda bilgi verir ve seçenekler sunar. Fakat kendi yaşam felsefesi, duygu ve inançlarını aşılama kalkmaz.

Bireye Saygı: Rehberlikte bireye ve onun kendine ilişkin olan konularda karar verme hakkına saygı esastır.

Genellik: Rehberlik uyum ve gelişim sorunları olan tüm bireylere açık bir hizmettir.

Desteklenen Davranışlar

- Kendi başına sorun çözebilme
- Etkili iletişim kurma
- Empati kurabilme
- Bağımsız karar verebilme
- Grupla işbirliği içinde çalışma
- Akademik ve sosyal etkinliklere aktif olarak katılma
- Sorumluluklarını yerine getirme ve davranışlarının sonuçlarına katlanabilme
- Planlı ve düzenli çalışma
- Kendini tanıma, potansiyelinin farkına varma ve geliştirme
- Kurallı yaşam becerileri geliştirme
- Sosyal çevreye karşı duyarlılık ve farkındalık kazanma

Kullanılan Yöntem ve Davranışlar

- Bireysel ve aile tanıma -takip görüşmeleri
- Aile danışmanlığı
- Sınıf gözlemleri
- Bireysel destek çalışmaları

- Grup çalışmaları (Arkadaşlık ilişkileri, etkili iletişim, empati, atılganlık, sorumluluk, zamanı etkin kullanma vb. konularında beceri edindirme)
- Dikkatle ilgili egzersiz çalışmaları
- Çatışma çözümü çalışmaları
- Davranış çizelgeleri
- Sosyal sorumluluk projeleri

Öğrencinin Rehber Öğretmene Yönlendirilmesi

Öğrenci rehberlik servisine şu yollarla gelir:

- Kendi isteğiyle,
- Öğretmenin, öğrenciyle ilgili gözlemlerini aktarmasıyla,
- Velinin rehberlik servisini bilgilendirmesiyle,
- Rehberlik servisinin öğrenciye yönelik çalışmalarını değerlendirmesiyle,
- Öğrencilerin sorun yaşadığı durumlar genel olarak dikkat dağınıklığı, derse aktif katılmama, sorumlulukları yerine getirmeme, ders çalışmama, duygusal sorunlar, arkadaş ilişkilerinde uyum sorunları, davranış bozukluklarıdır.
- Öğrenci herhangi bir problem olmasa da daha önce açıklanan amaçlar doğrultusunda rehberlik servisinde görüşmeye çağrılır. Etkin öğrenmeyi engelleyen bu tür problemlerle karşılaşan öğretmen, davranışı gözlediği dersten sonra rehber öğretmeni bilgilendirir. İlgili rehber öğretmen de en uygun zamanda öğrenciyle görüşür. Gerekli görüldüğü durumlarda okul idaresi ve veliyi de bilgilendirebilir.

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanın Sınırlılıkları

Rehberlik, her türlü problemi hemen çözebilecek sihirli bir güce sahip değildir. Yardım alan bireyin bu yardımı almaya istekli oluşu çok önemlidir. Birey değişmeye ve yeni yaşantılara açık olduğu ölçüde yardımın etkisi artar. Bireyin içinde bulunduğu ortam ve koşullar da yardımın etkinliğinde önemli rol oynar. Bu yardımın etkinliğinin bireyden bireye, konudan konuya ve durumdan duruma değişiklik göstereceğini kabul etmek gerekir. Bunun için rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmeti verilmesiyle öğrencilerin tüm sorunlarının ortadan kalkacağı sanılmamalıdır.